

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ АКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Важливою складовою частиною навчального процесу у закладі вищої освіти (ЗВО) є його реалізація за допомогою ІТ, зокрема за допомогою систем дистанційного навчання (ДН), які створені для розробки і поширення навчальних матеріалів онлайн і забезпечення спільного доступу до них багатьох користувачів. Використання системи ДН має важливе значення: для очної, заочної, дистанційної та інших форм навчання; при організації індивідуальної та самостійної роботи студентів; при організації навчання студентів на індивідуальному графіку навчання (спортсмени; студенти, що проходять навчання або практику за кордоном; студенти, що працюють; інваліди та ін.).

Сьогодні на ІТ-ринку пропонуються як безкоштовні (з відкритим кодом) системи управління освітнім процесом (Moodle; ATutor; Claroline; Dokeos; eFront; Fle3; ILIAS; LON-CAPA; LAMS; OLAT; Sakai), так і комерційні (платні) системи (SharePointLMS; ANGEL Learning; Blackboard; Desire2Learn; eCollege; Itslearning; Meridian Ksi; WebCT; Lotus Learning Space).

Використання системи ДН в навчальному процесі має ряд переваг, а саме: можливість навчатися одночасно в різних місцях, на різних курсах не тільки в одному, але і в декількох університетах; можливість навчатися без відриву від виробництва; отримання освіти людьми з обмеженими можливостями; навчання великої кількості людей різних вікових груп; самостійний вибір студентами темпу навчання, вибору матеріалу, який варто було б повторити; створення власного графіку навчання студентами в звичній для них обстановці і в зручний час; свого роду анонімність при навчанні, не розголошуючи іншим пройденого матеріалу і оцінок; придбання студентами таких якостей, як

самостійність, інтерактивність, мобільність і відповідальність; формування віртуальних спільнот, за допомогою яких стає можливим обговорення між студентами і викладачем певних проблем, вирішення спільних завдань, відбувається обмін досвідом або інформацією; зменшення загальних витрат на навчання; швидкість отримання нової інформації, оперативний зворотний зв'язок; доступність студента до значних освітніх масивів інформації, одночасне звернення до багатьох джерел навчальної інформації.

В той же час при використанні системи ДН спостерігаються і негативні моменти: немає прямого очного спілкування між студентами і викладачем; неможливо точно сказати, хто на іншому кінці дроту; результат навчання залежить від самостійності і свідомості студента, жорсткої самодисципліни; відсутність постійного контролю над тими, хто вчиться; розробка курсів дистанційного навчання є дуже трудомістким процесом.

До тимчасових труднощів при впровадженні системи ДН можна віднести: відсутність досвіду роботи з такими системами як викладачів, так і студентів; недостатня інтерактивність матеріалів курсів дистанційного навчання, оскільки зараз змістовною основою курсів є лекції, які об'єднують в собі текстові матеріали і прості графічні об'єкти (фотографії, малюнки і т.д.); невелика кількість методичних матеріалів з підготовки та проведення дистанційного навчання; проблема пошуку кадрів (висококваліфікованого персоналу, фахівців предметної області) для роботи з системою ДН.

В навчальному процесі ОНЕУ використовується віртуальне навчальне середовище – система Moodle, яка орієнтована насамперед на організацію взаємодії між викладачем і студентами, підходить для організації традиційних дистанційних курсів, а також для підтримки різних форм навчання.

В даній системі можна виділити декілька основних груп елементів курсу для організації навчального процесу: з розробки і подання навчальної інформації в системі (елементи курсу «Лекція», «Глосарій», «Wiki», «Книга», «Пояснення» та ін.); з контролю знань, індивідуальної і самостійної роботи («Тест», «Завдання», «Ігри», «Робочий зошит», «Семінар»); з інтерактивної взаємодії «викладач-студенти», «студент-студент» («Чат», «Форум», «Анкета», «Опитування», «Skype»,

«Обмін повідомленнями»); з організаційних питань («Календар», «Надходжувані події», «Відвідуваність», «Статистика» та ін.). Викладач поєднує різні елементи курсу таким чином, щоб вони відповідали цілям і задачам конкретних занять.

Систему Moodle використовують для організації індивідуальної та самостійної роботи студентів, під час аудиторних занять. Дана система має як переваги, так і деякі недоліки:

➤ *переваги*: поширюється у відкритому вихідному коді; є можливість налаштування під особливості конкретного освітнього проекту, розробки додаткових модулів, інтеграції з іншими системами; відповідає розробленим стандартам і надає можливість вносити зміни без тотального перепрограмування; дозволяє організувати навчання в активній формі, в процесі спільного вирішення навчальних завдань, взаємообміну знаннями; має широкі можливості для комунікацій (обмін файлами будь-яких форматів, розсилка, форум, чат, можливість рецензувати роботи студентів, внутрішня пошта і ін.); є можливість використовувати будь-яку систему оцінювання (бальну, словесну); містить повну інформацію про роботу студентів (активність, час і зміст навчальної роботи); програмні інтерфейси забезпечують можливість роботи людям різного освітнього рівня, різних фізичних можливостей (включаючи інвалідів), різних культур;

➤ *недоліки*: процес наповнення інформацією є трудомісткий; немає можливості завантажувати декілька файлів одночасно, тільки створивши і завантаживши архів; можливості форматування в системі, переміщення об'єктів різняться в різних браузерях; немає можливості у вікні файлів курсу зменшувати за бажанням розміри стовпців з інформацією про файл, що потребує постійного використання горизонтальної смуги прокрутки; зависання та збій системи, особливо в процесі здачі тестів, інколи не відображається оцінка за тест; при загальному збої системи з курсів можуть пропадати деякі матеріали, що потребує повторного наповнення курсу втраченою інформацією.

Наприкінці слід відзначити, що незважаючи на певні недоліки, система ДН виступає ефективним засобом підвищення активності і якості навчання студентів.